

Recensioner

Patrik Olsson (2012). *Ömse sidor om vägen. Allén och landskapet i Skåne 1700–1900*. Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien, (SOLMED nr 59) Stockholm. (307 sidor.)

Ömse sidor om vägen är en doktorsavhandling och följer en vetenskaplig skrifs traditionella upplägg med syfte, teoribakgrund, begreppsgenomgång etc. Boken är metodisk uppbyggd och läsaren leds tryggt på en vandring i det skånska landskapet av författaren Patrik Olsson. Vi vandrar i ett landskap så som det såg ut mellan 1700–1900, och vi vandrar på ömse sidor av vägen. Genom författarens försorg får vi bekanta oss med både gods och koja, och land och stad (utanför murarna). Det är således en omfattande rumslig beskrivning och analys där allén står i fokus.

Kan en bok om det skånska landskapet för 200 år sedan vara av intresse för en bredare publik? Efter en snabb bläddring i boken torde de flesta kulturgeografiskt intresserade vilja läsa mer. Boken består av sex till innehållet mycket skiftande kapitel. Hälften av dessa med rika illustrationer.

I bokens första kapitel presenteras som brukligt syfte, frågeställningar, metod och källmaterial. Syftet är att: ”beskriva, analysera och diskutera alléns historiska geografi i Skåne under perioden 1700–1900, företrädesvis 1750–1850.” Avhandlingen har även flera delsyften där allén bland annat ses som ett verktyg för att undersöka kulturlandskapets utveckling, men också hur landskapet har uppfattats. Både alléns funktion och skönhetsvärde studeras.

I kapitel två ges en översiktlig teoretisk bakgrund där bland annat kognitiva och mentala landskap lyfts fram. I detta kapitel diskuteras även begreppen allé och avenue. Allt på ett lättillgängligt språk.

Ett gediget källmaterial ligger till grund för arbetet där GIS har varit ett viktigt verktyg vid bearbetning av insamlat material. Mycket av källmaterialet finns med i kapitel tre, fyra och fem. Detaljerade - och i mitt tycke ofta vackra - kartor och målningar för oss tillbaka i tiden då allén kom att bli ett vanligt förekommande inslag i det skånska kulturlandskapet.

Bokens två första kapitel kan ses som en ”roadmap” för vidare läsning. Dock kan den som så önskar gå direkt till kapitel tre, fyra eller fem. Dessa kapitel tar upp godsens, städernas och byarnas landskap. Samtliga kapitel avslutas med en grundlig diskussion.

Det sjätte kapitlet är en avslutande diskussion där avhandlingens frågeställningar lyfts fram och besvaras. Detta kapitel är kort, nästan för kort. Jag vet att det ligger utanför avhandlingens område, men en anknytning till dagens skånska kulturlandskap hade måhända varit av intresse för en redare publik.

Som Skåneälskare rekommenderar jag boken varmt. Jag kommer i fortsättningen se på de skånska alléerna med en nyväckt nyfikenhet. *Ömse sidor om vägen* kan med all säkerhet också användas i olika undervisnings-sammanhang.

Karin Wakeham,
geograf och lärarutbildare
Linköpings Universitet